

אין עור מלכותו
אין יחיד ומיוחד

בית שלמה

פרוייקט ה'תשנ"ב נכסא ודאר'ן קדם רגלי אי יזה בית אַפּער תבנו לי יאי יזה מקום מנוחה"י

פרשת קורח
תש"פ

גליון 210
נא לשמור על
קדושת הגליון

נא לא לעיין בו בשעת
התפילה וקריאת התורה

לעילוי נשמת

מורי ורבי יצחק ב"ר יעקב יגן
הרה"ק רבי חיים אבישלום ב"ר עזרא
מו"ר סבי ר' ברוך חיים ב"ר אליעזר
מו"ר אבי ר' דוד שלום ב"ר שלמה דב
ר' מנחם יצחק בנימין ב"ר יוסף חיים
הרה"ק רבי קלונימוס קלמן ב"ר אהרן
הרה"ק רבי גרשון מרגליות ב"ר בן ציון
הרה"ק רבי שלמה מבאבוב מאיר נתן
יוסף הצדיק משבטי קה בן יעקב
הרה"ק רבי נחמן מזוהרנאקא ב"ר יצחק
הרה"ק רבי אברהם מטריסק ב"ר מרדכי
הרה"ק רבי מנחם מענדל ב"ר לוי יצחק
רבנו יעקב ב"ר מאיר
הרה"ק פינחס ב"ר צבי הירש
הרה"ק רבי יהושע העשיל פּרנקל תאומים
ב"ר ברוך
הרה"ק רבי אלטר עזריאל מאיר ב"ר אברהם

פרפראות בדרך מוסר
על פרשת השבוע

יוצא לאור ע"י עמותת "משנה שלמה" כל הזכויות שמורות

לקבלת גליון זה למייל שלחו בקשה ל- MISHNA.SHLEMA@gmail.com | לתרומות והקדשות ולהפצה 052-580-2345

"וַיִּקְמוּ לִפְנֵי מֹשֶׁה וְאַנְשֵׁים מִבְּנֵי יִשְׂרָאֵל חֲמִשִּׁים וּמְאַתָּים נְשִׂאֵי עֵדָה קְרָאִי מוֹעֵד אֲנָשֵׁי שֵׁם" (ט"ז, ב')

שם שהיה אלמן מדברי תורה כפי שמביא רש"י רות (ד, א) "אלמוני - אלמון בלי שם. ספרים אחרים, אלמוני - שהיה אלמן מדברי תורה, שהיה לו לדרוש "עמוני" ולא עמונית, "מואבי" ולא מואבית. והוא אמר פן אשחית את נחלתי אבל אלו היו אנשי שם היינו אנשים שכן ידעו תורה ובכל זאת טעו ללכת אחרי קרח

להבנת התארים קראי מועד ואנשי שם שהתורה נותנת לאנשים שהתקבצו יחד עם קורח קראי מועד שהיה בידם הכוח לקבוע מתי יהיו המועדות שכן ידוע כי ע"י ב"ד בקידוש החודש נקבע מתי יהיה המולד ולפי זה יקבע מתי יחול החג הנחוג באותו החודש והלא הם היו ראשי סנהדראות אנשי שם שכן היתה בהם תורה לעומת הפלוני אלמוני המובא במגילת רות שלא היה לאיש

"רַב לָכֶם בְּנֵי לֵוִי" (ט"ז, ז')

מקרח והבין יותר מקורח שבניו יעשו תשובה וע"י כך יעמדו כל אותם המשמרות מבני בניו של קרח ואם קרח היה הולך למשה רע"ה שהיה רבם של כל ישראל היה משה מסביר לו את כוונת רוח הקודש שראה ועוד היה מסביר לו כי אין פוסקים עפ"י רוח הקודש אלא לפי מה שקיים בארץ שהרי ידוע שאין משגיחין בבת קול לעניין הלכה כי לא בשמים היא וכן אנו מוצאים בגמרא חולין (קל"ג, ע"א) שהראו בחלום לרב ספרא פסי' מסוים והוא הלך לרב יוסף שיסביר לו את הדבר שרצו ללמדו משמים ע"י אותם הדברים שהראו לו ולכן רומזו לו משה רע"ה שמעו נא בני לוי תשמעו גם דעה שונה משלכם וע"י כך תגיעו אל האמת

רש"י - "רב לכם בני לוי. דבר גדול אמרתי לכם. ולא טפשים היו שכך התרה בהם וקבלו עליהם לקרב, אלא הם חטאו על נפשונם, שנאמר את מחתות החטאים האלה בנפשונם. וקרח שפקח היה מה ראה לשטות זה, עינו הטעתו, ראה שלשלת גדולה יוצאה ממנו, שמואל שקול כנגד משה ואהרן. אמר בשבילו אני נמלט, ועשרים וארבע משמרות עומדות לבני בניו כלם מתנבאים ברוח הקדש, שנאמר (ד' א' כה, ה) כל אלה בניו להימן, אמר אפשר כל הגדלה הזאת עתידה לעמוד ממני ואני אדום, לכך נשתתף לבוא לאותה חזקה, ששמע מפי משה שכלם אובדים ואחד נמלט. אשר יבחר ה' הוא הקדוש, טעה ותלה בעצמו, ולא ראה יפה, לפי שבניו עשו תשובה, ומשה היה רואה". (תנחומא) ניתן לפרש פס' זה בס"ד על דרך המוסר משה רע"ה שואל את קרח רב לכם האם יש לכם רב או שאתם סומכים על כך שאתם בני לוי שתפקידכם ללמד תורה לעם ישראל ולכן אתם נשענים על בינתכם העצמית בלי להתבטל למישוהו אחר, וזאת היתה הטעות של קרח שבאמת הוא היה פיקח וחכם גדול אך התורה כבר אמרה שאין אדם רואה נגעי עצמו ואדם קרוב אצל עצמו ולכן כאשר קרח ראה ברוח הקודש מה שראה היה הוא צריך ללכת לרב שייפרש לו מה שראה וע"י כך הכל היה בא על מקומו לשלום וכן כתוב שמשה ראה גם את מה שקרח ראה אך ראה קצת יותר

"וַיֹּאמֶר מֹשֶׁה אֶל קְרַח שְׁמַעוּ נָא בְּנֵי לֵוִי" (ט"ז, ח')

שהקב"ה כבר בלידתו של סבינו לוי קבע כי משבטו ייצאו כהנים ולוויים ולכן קרא הקב"ה שמו לוי על שלוה במתנות כהונה וכתוצאה מכך גם לא השתעבדנו במצרים בזמן שאר השבטים עבדו עבודת פרך מדוע אז לא טענת כי אין זה הוגן ששבט אחד יקבל יחס מועדף על פני האחרים אלא אז היה לך נוח לשתוק כי יצאת ברווח מכך, כך גם עתה שהקב"ה בחר באהרן לכהן גדול ולא בכך תקבל גם עתה את בחירתו של הקב"ה ולכן אומר להם שמעו נא בני לוי דייקא

"על פן קרא שמו לוי" (בראשית כ"ט, ל"ד) רש"י במקום מפרש "תמהתי שבכלם כתיב ותקרא, וזה כתב בו קרא, ויש מדרש אגדה באלה הדברים רבה ששלח הקדוש ברוך הוא גבריאל והביאו לפניו וקרא לו שם זה ונתן לו עשרים וארבע מתנות כהנה, ועל שם שלוהו במתנות קראו לוי" לאור ביאורו של רש"י ניתן בס"ד להסביר את הפס' אצלנו שכן אומר לו משה רע"ה לקורח עכשיו אתה מתרעם על כך שהקב"ה בחר באהרן לכהונה גדולה מדוע לא התרעמת על כך

"לֹא חֲמוּר אֶחָד מֵהֶם נְשִׂאתִי וְלֹא הִרְעֵתִי אֶת אֶחָד מֵהֶם" (ט"ז, ט')

נתן לו את הכסף לקנות את הכדור שאל הילד יסביר לי בבקשה אבא מדוע כשביקשתי את הגמרא אבא נתן לי את הכסף מיד אולם כאשר ביקשתי כדור שעלותו הכספית יותר נמוכה מהכדור אבא בדק אם הדבר מגיע לי השיב האב בוא ואסביר לך את עומק העניין כאשר ביקשת דבר רוחני שיקדם אותך בעבודת ה' נתתי לך את הדבר מיד כי כל אב חפץ שבנו יתקדם ברוחניות, אולם כאשר ביקשת דבר גשמי ככדור הנקרא מותרות צריך לבדוק באם מגיע לך להתענג דבר שאינו כורח וכן הדבר אצל הקב"ה כאשר אדם מתפלל לה'

לא חמור אחד נשאתי היינו שלא כפיתי על אף אחד לקחת ממנו את החומריות בכדי לרומם אותו למעלה לשון התנשאות אלא רק האדם בעצמו כאשר יחפוץ לעשות זאת בעצמו יצליח ומובטח לו שתהיה לו סייעתא דשמיא בכך משל למה הדבר דומה לילד שבא אל אביו וביקש שיקנה לו גמרא לצורך לימודיו האב בלי לחשוב פעמיים מוציא שטר ומגישו לבנו כדי שילך לקנות את הגמרא לאחר זמן שב הילד וביקש מאביו לקנות כדור משחק אולם הפעם האב התמהמה ולאחר שבדק עם הילד אם הדבר מגיע לו עפ"י התנהגותו

שיעורו להתקדם בעבודת ה' הקב"ה בלי להתמהמה ממלא את בקשתו כמו שכתוב הבא להיטהר מסייעין בידו אולם כאשר מבקש האדם על דבר גשמי יש לבדוק קודם האם מגיע לאדם ליהנות מאותו הדבר

משנת הצדיק הרה"ק רבי מנחם מנדל שניאורסון זצוק"ל זי"ע – ג' תמוז(שבת)

נולד בעיר ניקולייב בברוסיה בכבוד מבין שלושת בניהם של הרב לוי יצחק וחנה שניאורסון. אביו היה צאצא של הצמח צדק, האדמו"ר השלישי בשושלת חב"ד נין בנו בכורו רבי ברוך שלום שניאורסון, ועל שמו הוא נקרא. אמו הייתה בתו של רב העיר, הרב מאיר שלמה ינובסקי.

בשנות ילדותו ונערותו למד בעיקר מפי אביו. בשנת 1909 בגיל 7, עבר עם משפחתו לעיר קטרניסלב, לאחר שאביו התמנה בה לרב. הרב שניאור זלמן וילנקה נשכר על ידי אביו כמלמד פרטי עבורו וממנו למד חומש עם רש"י, נ"ך, משנה וגמרא כארבע חצוי שנים, מגיל שבע עד גיל אחת עשרה; אחר כך שכר לו אביו מלמד נוסף שלימדו במשך שנה בביתם. את רוב זמנו העביר בלימוד תורה, קבלה וחסידות.

בחורף תרפ"ג (1923) נפגש ברוסטוב לראשונה עם חותנו לימים, רבי יוסף יצחק שניאורסון מליובאוויטש, השישי בשושלת אדמו"רי חב"ד. בקיץ של אותה שנה הזמינו הרבי לעיר הנפוש קיסלובודסק שבה שהה אז עם משפחתו, מתוך רצון לשדכו לבתו חיה מושקא שניאורסון מאותה עת התקרב מנחם מנדל הצעיר למשפחת האדמו"ר

בזמן שהותו בברלין ובפריז נהג לכתוב חידושי תורה ומנהגים שראה בחצר חותנו, רשימות אלה נתגלו לאחר פטירתו בשלוש מחברות שהשאיר בחדרו ופורסמו בסדרת ה"רשימות". בשנת 1941 נמלט מצרפת שנכבשה בידי הנאצים. ובכ"ח בסיוון תש"א הגיע עם אשתו לארצות הברית, לעיר ניו יורק, שם הצטרפו למשפחת חמיו האדמו"ר יוסף יצחק שניאורסון, שהתגוררה במרכז חב"ד העולמי – 770 בשכונת קראון הייטס שבברוקלין. לקראת הגיעו, ביקש חמיו משלושה מחסידיו הבולטים לנסוע לנמל לקבל את פניו, בהוספה: "אם רצונכם לדעת מיהו חתני? הוא בקיא בבבלי וירושלמי ר"ף, ר"ש ורמב"ם הוא עורך תיקון חצות כל לילה ובקיא בכל הלכותי תורה עם העיניים. בשבתות, חגים ומועדים חסידיים ערך הרבי התוועדות בבית מדרשו. הוא נהג לפתוח באמירת דברי תורה הקשורים בדרך כלל לפרשת השבוע או לאותו מועד. בין השיחות, שנמשכו זמן רב, שר הקהל ניגונים והרים כוסית לחיים.

מספרים שפעם רב חשוב מארץ הקודש ביקר אצל הרבי. במהלך השיחה עורר הרבי את אותו רב על הצורך לפעול למען חינוך הנוער, והרבי הפנה אליו שאלה ישירה – מה אתם עושים כדי לתקן את מצבו הגרוע של הנוער ששקוע בסמים ואף למטה מזה? על כך ענה אותו רב – אצל הילדים שלנו זה לא קיים. הגיב הרבי בפליאה – איזה ילדים יהודים אינם הילדים שלנו?

בחג השבועות תשמ"א, הסביר הרבי את ההבדל בין עבודתו של מלאך לעבודתו של יהודי – כששואלים מה מדויק יותר – ציור או תמונה של מצלמה – ברור שכל בר דעת יענה שתמונת המצלמה מדויקת יותר. הציור הכי טוב של הצייר הכי מומחה לא מגיע לדיק של התמונה שצילמה המצלמה ואם-כן לכאורה מאד תמונה: אין ייתכן שציור שהוא פחות מדויק מתמונה יכול להיות שווה מיליוני דולרים, ואילו התמונה שתמיד יותר מדויקת מהציור שווה לכל היותר דולר או שניים או שלושה? והתשובה היא:

א. את התמונה עושה המכונה, המצלמה. אדם יכול ללחוץ על הכפתור ולצלם בלי להשקיע כלום מכוחותיו, לכן היא שווה רק דולר או שניים או שלושה. הציור, לעומת זאת, הוא מעשי ידי אדם. הצייר מתייגע ומשקיע בציור את כל-כולו, בריכוז רב ומתוך ניצול כישורותיו – לכן הציור שווה הרבה יותר ועשוי להגיע גם לשווי של מיליוני דולרים.

ב. תמונת המצלמה אמנם הרבה יותר מדויקת מציור, אך לאורך בציור עשוי להיות הרבה יותר 'חיות' מאשר במצלמה.

זה בדיוק ההבדל – אמר הרבי – בין עבודת המלאכים לעבודת הנשמות של בני-ישראל: עבודת המלאכים היא בדיוק מוחלט. הם אינם עושים שום טעות, שום סטייה ממה שניצטוו, "זי פירן אויף די כוונה בתכלית השלמות", אך הם כמו מצלמה, כמו מכונה, הם לא השקיעו כלום בעבודתם כי לא היו צריכים להתגבר על שום יצר הרע. לכן, כמו בתמונה של מצלמה, ערך עבודתם לא שווה הרבה. היהודי, לעומתם, עבודתו אינה מדויקת. ייתכן שהוא חוטא לא פעם, יש בו אפילו סטייה גדולה ממה שניצטווה, אך הוא לא מכונה. הוא עושה הכל ביגיעה ומשקיע בעמל את כישוריו. הוא זה שנאלץ להתמודד כל העת עם היצר הרע ולנצל לשם כך את כל כוחותיו – לכן, למרות שעבודתו אינה בשלמות לפי הכוונה ממש, ולעתים אפילו רחוקה מאד משלמות, אך השווי שלה עשוי להגיע גם לעשרה מיליון דולר, בהתאם לכוחות שהשקיע. זו למעשה היתה התשובה שניתנה למלאכים כשביקשו לפני מתן תורה "תנה הדרך על השמיים": וכי ייצר הרע יש בכס? לכם מגיע לקבל את התורה? דווקא לנשמות כאן למטה מגיע לקבל את התורה, כי עבודתם שווה וחשובה ונעלית לאין ערוך מעבודתכם.

כותב הגאון הצדיק רבי אלחנן היילפרין שליט"א גאב"ד קהילת היראים בלונדון: "בעת שהרבי מסאטמר זצ"ל ישב שבעה, בא אליו הרבי מליובאוויטש זצ"ל לנחמו, ושוחחו כשעתיים בענייני תורה שמותר לדבר בהם באבלות, וכשהרבי יצא, התבטא האדמו"ר מסאטמר: "ער האט א'חד בדרא'דיקער זיכרון' והזיכרון שלו הוא "אחד בדור", ולמידת זיכרון כזו כמו שהייתה אצל הרבי, אי-אפשר להגיע אלא על-ידי דבקות מוחלטת בקדוש-ברוך-הוא. כידוע הפירוש על "אין שכחה לפני כבודך", שמי שהוא עומד תמיד "לפני כסא כבודך" אין לגביו שכחה כביכול".

דובב שפתי ישנים – ליקוטים מספרים שפחות מוכרים

נשמת חיים – הרה"ק חיים ב"ר משאש

"וַיֵּצֵא פָּרַח וַיֵּצֵץ צִיץ וַיִּגְמַל שְׁקָדִים" (י"ז, כ"ג)

להורות שאף המרים שבכהונה שהם עמי הארץ ראוי לכבדם ולקרנם למתקם ע"י האש הקדושה שבתורה כמ"ש הלא כה דברי כאש וכו' כי שם ה' נקרא עליהם כמ"ש רז"ל אל יאמר אדם כהן זה ראוי לברך וזה ראוי לברך וזה אין ראוי לברך אלא כולם ראויים לנשיאות כפים לברך את ישראל לפי שאין הם המברכים אלא הקב"ה הבוחר בהם כמ"ש ושמו את שמי על בני ישראל ואני אברכם

ויגמל שקדים טעם השקדים הוא בפירוש רש"י ז"ל ועוד אפשר לומר כי השקדים אינם עשויים אלא לתענוג ואינם מרובים כשאר פירות ונמכרים ביוקר כן הכהנים הם מועטים פחות מהמועט שבשאר שבטים לכן יהיו יקרים ומעוננים לכבדם ולפרנסם בדרך כבוד במתנות כהונה כי הם חלק ה' ונחלתו. ועוד כי בשקדים יש שני מינים המתוקים והמרים והם צריכים לרפואה כמו שכתב בספר עלים לתרופה כמה רפואות נעשים מהשקדים המרים וזה

סגולה לפרנסה – אין אדם נוגע במוכן לחברו

היתה הטעות של קורח שאפילו שגילו לו ברוח הקב"ה כי "עשרים וארבע משמרות עומדות לבני בניו כלם מתנבאים ברוח הקדש" זאת התוצאה אך כיצד יקרו הדברים את זה הקב"ה יודע והיה לו לקורח לסמוך על דברי משה שכל מה שהוא עושה הכל הוא ציווי של הקב"ה ואם היה עושה כן לא היה נקלע לכל מה שקרה אותו לבסוף ולכן ילמד מכך האדם כי אמנם עליו לעשות השתדלות שהדברים יקרו בדרך הטבע ולא בדרך נס ועליו לעסוק גם בפרנסה להביא טרף לביתו ולשאת ולתת באמונה אך עליו לזכור כי לימוד התורה וקיום המצוות הם הדברים החשובים שבהם יש להתרכז ואילו שאר הדברים גם אם צריך לעשות אותם הם בגדר ארעי ומה שהאדם צריך לקבל הן בפרנסה והן בכבוד האדם יקבל הכל לפי מה שגרשם לו מלמעלה.

הגמרא במסכת יומא (ל"ח ע"א) כותבת "אמר בן עזאי בשמן יקראוך ובמקומך יושיבוך ומשלך יתנו לך אין אדם נוגע במוכן לחבירו ואין מלכות נוגעת בחברתה אפי' כמלא נימא" ורש"י על אתר מפרש בשמן יקראוך – לא ידאג אדם לומר פלוני יקפח פרנסתי כי על כרחך בשם יקראוך לבא ולשוב במקומך ומשלך יתנו לך – כלומר לא משלהם הוא מתנה אלא מזונות קצובים לך מן השמים" ומזה נלמד כי אל לו לאדם לטרוח על פרנסתו יותר מידי וכמוכן אין לו לרדוף אחר הכבוד כי מה שנקצב לו מהשמים הוא ממילא יקבל וכמוכן אין האדם צריך ח"ו לעבור עברות כדי לקבל את מה שמגיע לו גם אם הוא בטוח שכך צריך להיות שכן לקב"ה יש דרכים רבות ומגוונות כיצד לטובב את פני הדברים כך שלבסוף הכל יתנהל לפי חשבונותיו של מסובב הסיבות הקב"ה וזאת